

NOBV-congres 30 september 2024, Utrecht
Ode aan de veenweide - Frank van Pamelan

Ode 1: De Grutto

Ik hoor je naam, je zegt hem zelf, al is het minder vaak
En minder vanzelfsprekend dan het was
Toen je veel meer de ruimte had en ook de ruimte kréég
In tijden van hoogveen en van moeras

Van alle oorden in het natte noorden koos je ons
Een sappig, drassig grasland vol insecten
En bijna paradijselijk vol bloemen en vol kruiden
Die onweerstaanbaar interesse wekten

Je vloog wel naar West-Afrika, maar tuurlijk kwam je trug
Voor ónze wormen, ónze larven van de langpootmug

En blij ging je in tuimelvlucht
Heel acrobatisch door de lucht
Je zette ons op stelten, en je werd voor ons gevoel
Dé nationale vogel

Oranje kop, oranje borst vooruit, oranje snavel
Het wordt niet heel veel Hollandser dan dat
Maar Holland is veranderd: minder bloemen en insecten
Geen kruiden meer en heel wat minder nat

We maaien en verdrogen en we landbouwen je weg
Om van verstedelijking nog maar te zwijgen
Je populatie daalt in tuimelvlucht omdat je hier
Steeds minder leefbaar leefgebied kunt krijgen

Je vliegt nog steeds naar Afrika en komt nog altijd trug
Voor ónze wormen, ónze larven van de langpootmug

Maar was je vroeger hier het blijst
Nu sta je op de rode lijst
Al kozen wij je laatst nog wel, misschien uit schuldgevoel
Tot nationale vogel

Ik hoor je naam, je zegt hem zelf, al is het minder vaak
En minder vanzelfsprekend dan het was
Maar grutto, mooie grutto, wij beloven beterschap
Met hopelijk meer sappig drassig gras

En hopelijk meer kruiden en meer bloemen en insecten
En later maaien en anders bemesten
Meer oog, kortom, voor jou grutto, en voor je gruttogrut
In plaats van je nog langer weg te pesten

Dus vlieg maar West-Afrika, maar kom vooral ook trug
Voor ónze wormen, ónze larven van de langpootmug

Ga hier nog lang in tuimelvlucht
Heel acrobatisch door de lucht
En blijf ons maar op stelten zetten, speel op ons gevoel
Als nationale vogel

Ode 2: Veenweide

Dat open landschap en die vele sloten
Het wordt niet vlug veel Hollandser dan dat
Wat heb ik daar al zo vaak van genoten
Het woord natuur start niet voor niets met nat

Op schilderijen en ook in gedichten
Zijn dat soort taferelen vastgelegd
Die karakteristieke vergezichten
Die typisch Hollands heten – en terecht!

Maar... Hollands is dus óók dat je dat water
Omdat een boer of burger daar om vraagt
In zoveelhonderd jaar steeds adequater
En steeds grootschaliger in peil verlaagt

Waardoor de bodem steeds meer uit gaat drogen
En in gaat zakken en uiteind'lijk breekt
En niemand die hier nog met droge ogen
Beweren kan dat dat zich nu niet wreekt

Het veen zorgt onmiskenbaar voor problemen
Want is de grond te laag en ook te droog
Dan komt door biochemische systemen
Een fikse lading broeikasgas omhoog

Maar... Hollands is dus óók dat je die gassen
Met watermanagement en deeltjes klei
En grondwaterbestendige gewassen
Innovatief te lijf gaat, volgens mij

Dus zie ik uit naar cranberries en prachtriet
Naar lisdodde en veenmos en zo meer
Zodat je straks nog steeds de pracht en kracht ziet
Van de veenweidegebieden van weleer

Dat open landschap en die vele sloten
Het wordt niet vlug veel Hollandser dan dat
Er wordt, hoop ik, nog heel lang van genoten
Het woord natuur start niet voor niets met nat